

Kiek ins nao bove

Jef Bartelet, VMG 22-02-2012

De soete naam

Het monogram **IHS** wordt vaak verklaard als de beginletters van **I**esus **H**ominum **S**alvator (*Jezus de Redder der Mensen*). Een andere uitleg is: **In Hoc Signo** (*In dit teken (zult gij overwinnen)*) als verwijzing naar de droom die de Romeinse keizer Constantijn de Grote gehad zou hebben voor een grote veldslag. Hij was het ook die uit dankbaarheid voor de overwinning een eind maakte aan de Christenvervolgingen.

IHS als huisnaam klinkt natuurlijk niet zo lekker en daarom werden huizen met dat

teken ook aangeduid als 'de soete naam (van Jezus)', en de bedoeling was voor iedereen duidelijk: door het voeren van een beeldteken dat verwijst naar Christus werd het huis onder Zijn bescherming geplaatst. Of dat ook gold voor Rechtstraat 11? Dat werd naast 'soete naam' eveneens 'de geestelijke tap' genoemd, want het was het stamcafé (!) van de geestelijkheid uit de tegenover gelegen St. Martinuskerk.

Rechts: Grote Gracht 20

Onder: Boschstraat 64 / Rechtstraat 11

Ook elders vind je Zoete Naam-huistekens zoals bv deze uit België.

Linksboven een monogram uit Diest, mogelijk met die kroon bekend als 'Christus koning'?

Rechtsboven uit Luik met wat je ook wel eens tegen komt (eveneens veel toegepast op monstransen): een stralenkrans die de verheerlijking van Christus uitbeeldt.

En met het chronogram 'In noMIne IesV haeC aeDIfiCata' uit Maaseik die de 'beschermingsfactor' nog eens extra onderstreept: [in het jaar 1710 is] dit [huis] gebouwd in de naam van Jezus.

Het huidige restaurant waar deze gevelsteen aan de gevel hangt heet zeer toepasselijk 'den soeten naam Jesus' en dat was tevens de oude huisnaam.

Het monogram werd ook gebruikt door de Orde der Jezuïeten, oftewel de 'Compagnie van Jezus'.

Zij vierden 1 januari, Jezus' Zoete Naam als het naamfeest van hun Orde. En ze maakten gretig gebruik van het IHS-embleem om hun ideaal en daarmee ook zichzelf te presenteren. Het is dan ook wereldwijd terug te vinden, overal waar hun werkerrein was. Zij zijn het waarschijnlijk ook die onder de letters de drie spijkers toevoegden; als verwijzing naar Jezus' lijden en dood.

Omdat het IHS-embleem als het herkenningsteken bij uitstek gold voor de Jezuïetenorde, maakten tegenstanders (tja, deze 'Christussoldaten' waren niet altijd even populair) daar gebruik van in hun spotprenten, waarop IHS ook wel eens spottend uitgelegd werd als **I**esuiti **H**abent **S**atis (*de Jezuïeten hebben genoeg*).

vm Jezuïetenklooster,
Tongersestraat 53, Maastricht